

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV
Kranj, 10. avgusta 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Izseljeniški mladini

Pozdravljena vestfalška ti mladina,
z tujbežnjjo sprejema te domovina.

Kako je bilo ti pri srcu takrat,
o mati, ko segel v roko ti je sin;
te vzdih se izvil ti je prav iz globin,
ko sam je v tujino šel sreče iskat.

Bižko je bilo pač, ko si zadnjikrat
pokrivala ga za slovo v opomin,
da domu ohrani hvaležen spomin;
potem je odšel preko rodnih tja trat.

O, zemlja slovenska, poglej ljubki cvet,
ki vzkli in vzcvetel je na tujih tam tleh!
O, kapa je vroča je naše krvi!

Saj prišla domov si se deca ogret;
pónesi od nas si le sreče nasmeh,
zavest, da prisrčno te ljubimo vsi.

M. Bidovec.

„ — tankaj v Vestfaliji so nam izginiti
— več ne doseže jih naše oko... ”

O. Zupantič — Duma.

Kri naše krvi, bodi pozdravljena! Očki so
vam široko razprti in zro v gorenske velika-
ne. Očki željni miru in ljubezni, tople mate-
rinske, domovinske ljubezni! Srce pa je polno
srečnega, da prisrčnega začudenja in to srce
vriška, pa spet sprašuje spričo gorenskih str-
nih velikánov, okáménelega pónosa domovine,
spršašuje s pesnikom:

Kje, domovina? Ali na poljih teh?
Še pod Triglavom, okrog Karavank?
Ali po plavatih st, ali po rudnikih?
Tu? Preko morj? In ni ti meja?

In gore z nimim molkom pritrjujejo in p-
slednji žitni klasi kimaajo, prik mavajo. Tu, tu,
tu je domovina, tu je tekla zibel tvoji mamici
in očku, tu jih je zibala mamica, tu jim pela
uspavanko in tu jo krije črna prst. Tu sta Pre-
šeren in Jenko, tu so rasti naši velikani in tu
je, o kri naše krvi, tvoja večnolepa domovina!
Mačeha je tujina in pastorki ste. Sedaj vas
ogreva sonce vaše matere — domovine. Mati
domovina vas želi prižeti, toplo, vroče prižeti
na svoje materinske grudi in vas napojiti z
ljubeznijo, pravo, v ognju bolečin in žalosti
prekaljeno. Pijte, srkajte to ljubezen, da se
boste vrnili v vašo drugo domovino okrepčani
in pripravljani na velike boje za mater domo-
vino.

O, kri naše krvi, bodi pozdravljena in naj
rosi nate blagoslov nebo in zemlja slovenska!

Vsemu Kranju

V soboto 10. avgusta obiščejo Kranj Vestfal-
ki, otroci izseljencev. Prišli bodo ob 5. uri
popoldne. Vsi na kolodvor, komur le čas do-
pušča! Zrtvujte cvetja, mnogal cvetja, saj bo-
ste s tem izkazali in pokazali ljubezen do iz-
seljencev, ki morajo biti vsem najbližji! Pri-
peljite s seboj mladino, da jim bo vzklikala v
mili slovesnin!

Odprite roke in srce! Pokažite, da smo Go-
renjci gostoljubni, da polje v nas prava slo-
venska kri!

Vsem - nasvidenje v soboto ob 5 na kolo-
dvoru!

Nova postaja Otoče - Brezje

Ko se je l. 1931. ustanovilo „Tujsko—
prometno društvo Brezje“, si je napravilo zelo
držen program: napeljava telefona na Brezje,
javno razsvetljava, ureditev poti iz Otoč na
Brezje, odpravo mostnine čez most pri Otočah
in zgradbo novega železobetonskega mostu ter
zgraditev nove žel. postaje v Otočah.

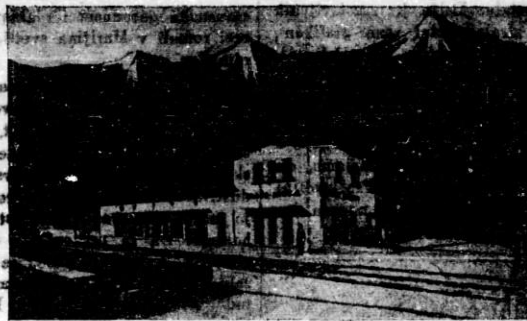
Vse točke navedenega programa razen žele-
zobetonskega mostu so se s širokogrudno po-
močjo raznih javnih in zasebnih faktorjev,
zlasti s pomočjo rektorata Marijinega svetišča
na Brezjah, že uresničile. Mostnina, ta večna
težava in predmet nezadovoljstva vseh roma-
rjev, je bila letos po mnogoletnih hudih borbah
vendarle odpravljena.

Kar se je zadnji čas vozil skozi Otoče, je
mogel opaziti lep napredek tujskega prometa

pričeti, ker ni bilo denarja za zidanje in osta-
lo opremo.

Tako se je vsa zadeva za nekaj časa zavle-
kla. Po zašlugi ministra g. dr. Krolca in teda-
njega narodnega poslanca g. dr. Semrova je
bil v ta namen v Beogradu odobren kredit
100.000 din. To je omogočilo zidanje in vsa
stvar premaknilo z mrtve točke ter nas kon-
čno rešilo bojazni, da bo ta akcija padla v vo-
do ali pa se povlekla v nedogled.

Prav zaradi tega dejstva in ker je bil ves
gradbeni material na lico mesta, je končno po
prizadevanjih gvardijana in rektorja gg. dr.
P. Hadrijana Kokočja in dr. Romana Tominec
vse delo prevzela v roke žel. direkcija v Ljub-
ljani. Največ zaslug pri tem ima žel. direk-
tor g. ing. Kavčič, ki je pričetek gradnje kar

pri nas: zgradbo novega postajnega poslopja.
Dosedanje poslopje postaje v Otočah tako
velikemu prometu, kot je na tej postaji, nika-
kor ne odgovarja potrebam, saj je znano, da je
postaja na Otočah najbolj donosna in najbolj
prometna postaja na gorenski progi, to pa se-
veda zaradi tega, ker je izstopna postaja za naj-
večjo slovensko božjo pot Brezje. Čakalnica
je velika komaj nekaj kvadratnih metrov, peron
pa ne dosti večji. V slučaju dežja si je vsak
potnik moral pomagati, kakor je vedel in znal.
Priložbe prizadetih so se večale iz dneva v dan.
Prejšnje žel. uprave se za to vprašanje načel-
no niso zanimale, meneč, da roman ni človek
in da zanj ni treba ugodja. Število romarjev
na Brezje je bilo iz leta v leto večje in tako
je bila potreba po novi postaji vedno nuj-
nejša.

Leta 1936 je bila na pobudo g. Jerneja Haf-
nerja, sedaj župnika v Moravčah, sklicana v
Otočah anketa za gradnjo novega postajnega
poslopja. Te ankete se je udeležil rektor
svetišča na Brezjah, župnik g. Hafner, zastopniki
ljubljske žel. direkcije, „Tujsko-prometno
društvo Brezje“ ter župana občine Brezje in
Dobrava. Ker žel. direkcija gradnje ni hotela
prevzeti, se je obvezalo „Tujsko-prometno
društvo na Brezjah“, da bo nabralo potrebne
prispevke, žel. direkcijo pa prosilo, naj napra-
vi potrebne načrte.

TPD je takoj pričelo z zbiranjem prispev-
kov in potrebnega gradbenega materiala. Vse
delo je vodil v prvi vrsti predsednik TPD g.
Gračič Ignac. Največ uvidenosti je pokazal
tedanji gvardijan in rektor svetišča na Brezjah
g. P. Bonaventura Resman.

Rektorat cerkve na Brezjah je prispeval ve-
lik del prispevka za zemljišče. S prispevki ki
jih je nabralo TPD, je kupilo ca 100 m³ grad-
benega lesa, ca 540 m³ gromaža in zemljišče,
ki je stalo 37.400 din. Del še ni bilo mogoče

najbolje pospešil in takoj rešil vse potrebne
fornalnosti, da so lansko jesen že zapele prve
lopate. O vseh svetih je bilo poslopje že pod
streho. Letošnjo pomlad so z deli nadaljevali,
danes pa dovršujejo še zidnja dela.

V nedeljo 18. avgusta bo na slovesen način
ta impozantna stavba blagoslovljena in izročena
prometu. Točen program bomo objavili
kasneje.

Nova stavba stoji nekoliko stran od starega
poslopja, nasproti restavracije Markelj. Dolga
je 37 m, široka pa 10 40 m. Imela bo veliko
zaprto čakalnico in zelo veliko odprto čakal-
nico. Zgoraj bo stanovanje za žel. uslužbenca.
Spodaj pa bodo poleg čakalnice uradni pro-
stori in bufet.

Sedaj urejajo park okoli postaje, ki bo zelo
ličen. Na jugovzhodni strani postaje bo na pri-
mernem podstavku stal visok steber, na njem
pa kip Marije Pomagaj na Brezjah, da se bo-
do številni romarji, ki prihajajo na Brezje,
spomnili, da se bližajo svetemu kraju. Ves pro-
stor bo posajen in bo nudil romarjem v vročih
dnevih hladno senco, pa tudi za klopi je pos-
krbljeno. Največ zaslug pri ureditvi tega par-
ka imajo g. dr. P. Roman Tominec, dr. P.
Hadrijan Kokočja, župana občine Brezje in Do-
brava, g. Marčun Ivan in g. Spendov Ivan ter
predsednik TPD g. Gračič Ignac in še mnogo
tih delavcev in dobrotnikov.

Ker stroškov za ureditev tega parka ne nosi
žel. direkcija, zato prosimo one, ki imajo mor-
da kakšno zaobljubo Mariji na Brezjah, naj
jo obrnejo v ta namen in s primernimi pri-
spevki omogočijo čim lepšo ureditev tega par-
ka. Prispevki naj se pošiljajo na rektorat sve-
tišča na Brezjah; ne pozabite pripomniti, v
kakšne namene darujete.

Iz tujskoprometnih potreb se je postaja pre-
imenovala v Otoče — Brezje, saj je velikan-

ska večina potnikov s postaje na Otočah na-
menjena na Brezje.

Vsem, ki so se trudili za uresničitev gradnje
nove postaje na Otočah, gre največja hvala in
priznanje; enako tudi vsem tistim, ki so s
svojimi prispevki omogočili to delo. Kakor
povsod tudi tukaj ni manjkalo nasprotnikov,
ki so iz ne vem kakšnih razlogov z vsemi mo-
gocimi sredstvi zavirali to akcijo. Toda čas
je šel preko njih!

Sedaj, ko je nova postaja tik pred odpr-
jem, je vprašanje novega železobetonskega
mostu preko Save pri Otočah postalo še bolj
perče, morda še bolj kot to novo postajno
poslopje. Dal Bog, da bi se tudi to kmalu
uresničilo!

Katoliški javnosti!

(Versko-obnovitveni tečaj)

Prihodnji teden se bo vršil v Kranju versko-
obnovitveni tečaj, ki ga prireja centralni od-
bor KA v Ljubljani s sodelovanjem posebnega
pripravljalnega odbora, v katerem so razni do-
máci kulturni delavci. Tečaj se bo začel dne
16. avgusta in se bo zaključil 19. avgusta.

Ze doslej se je priglasilo izredno veliko šte-
vilo tečajnikov in presešlo vsako pričakovanje.
Zato je danes čisto gotovo, da bo uspeh popoln.

Prepričani smo, da bo tudi naša katoliška
javnost razumela poslanstvo tega tečaja in šla
tečajnikom na roke z naveti, postrežbo in
vsem potrebnim. Naše gospodinjte bodo storile
vse obveznosti, ki so si jih rade volje naložile
na rame, tako da bodo tečajniki odnesli naj-
lepše vtise iz lepega mesta Kranja.

*

Vljudno sporočamo, da se bo vsak gost, ki bo
prišel na stanovanje, legitimiral s posebno iz-
kaznico, ki naj jo blagovolijo gospodinjte ob-
držati, da bomo po tečaju poravnali stroške.

Med tečajem bo dnevno sv. maša ob poli
osmih v rožnovenski cerkvi.

Za četrtinsko vožnjo je zaproseno.

Pripravljalni odbor.

11. avg. k Prešernovi koči na Stolu

Trideset let kljubuje naša Prešernova koč
viharjem in snežnim metežem pod očakom
Stolom. Trideset let je že lep planinski praz-
nik in ni, da bi ga prezrli.

Podružnica Slovenskega planinskega društva
v Kranju bo počastila ta jubilej z izletom na
Stol, katerega se bodo udeležili prav gotovo vsi
ljubitelji naših gora.

Na Stol bodo prihajali tudi domačini. Saj bo
tega dne služba božja ob 11. uri pod vrhom,
kakor pred tridesetimi leti.

Kako naj pozabimo ob tej priliki na našo
zvesto oskrbnico Klar! Deset let nepretrgoma
gospodinjti v visoki naši postojanki — deset
let neumorno in vdano dela v prosep planin-
stva. Letoš je zadnje leto še med planinci.
Jesen jo vabi v dolino, kjer naj jo prebije
srečna in zadovoljna. Kranjska podružnica ji
že danes izreka svojo zahvalo za njeno pozt-
valno delo. Ohranili jo bomo v najlepšem
spominu.

Da ji izkažemo tudi vidno priznanje, smo po-
vezali skrimšno slavnost naše postojanke z
njim godom.

Na račun pa bodo prišli tudi znanci in pri-
jatelji gospodarja g. Korsiča, ki prav tako
goduje...

Zatortaj na veselo svidenje na Stolu, 11. t. m.

V nedeljo 11. avgusta 1940. ob 3. uri popoldne bo v NAKLEM

VELIKA TOMBOLA

Tablice so v predprodaji po din 3.—, na dan tombole po din 4.—

GLAVNI DOBITKI: Motorno kolo znamke Miele,
šivalni stroj, več koles, servis, ura, kuhinjska tehcnica,
mesoreznica, vreča tropin ter dragocene življenske potreb-
ščine: posoda olja, zaboj sladkorja in dve vreči moke —
poleg tega četa vrsta lepih in praktičnih dobitkov, ki so razstavljeni v Gus. domu

Po tomboli PRŖSTA ZABAVA. Za mal denar se bodo dobila vsa potrebna okrepčila
V slučaju močno deževnega vremena bo tombola na praznik 15. avg.

Zlata maša v Podbrezjah

Lepo slavnost zlate maše smo imeli pretekli teden pri nas. Kakor družina okrog svojega četa, tako je praznovala vsa fara 50 letniška mašništva in 30 letnico dušnopastirske službe našega g. župnika V. Vondraška.

Cepprav g. jubilar ni želel kake zunanje proslave, so kljub temu farani hoteli pokazati, da ljubijo in spoštujejo svojega dušnega pastirja. Že na predvečer zlate maše, v petek 2. avgusta se je zbrala pred župniščem velika množica faranov, ko je pevski zbor priredil g. jubilaru podoknico. G. župnik se je zahvalil za lepo petje in s kratkim govorom pozdravil vse navzoče.

Drugi dan zjutraj, pri zlati sv. maši pa se je zbralo v cerkvi toliko faranov kot ob ne-

deljah. Na koncu pa je ob spremljavi orgel in violin pevski zbor navdušeno prepeval: „Zlatomašnik bod' pozdravljen!“

Zvečer tega dne sta ključarja izročila slavljevcu dar faranov: od šolskih sester v Ljubljani za ta jubilej narejen pluvial in umetniško izdelan lesen križ. — V nedeljo popoldne pa je bila ob polni dvorani Gasil. doma slavnostna akademija. Med pevske, igral. in deklam. točkami so bile izvršene čestitke vseh naših verskih, prosvetnih in dobroteljskih organizacij. Občinski odbor je poleg pozdrava izročil g. zlatomašniku tudi diplomu častnega občanstva.

Ginjen se je g. župnik zahvaljeval za izraze vdanosti in ljubezni svojih faranov. S pesmijo „Povsod Boga“ je bila lepo uspela prireditev zaključena.

Proslava gasilske 40 letnice v Stari Loki

Prostovoljna gasilska četa v Stari Loki obhaja v nedeljo 11. avgusta 40 letnico ustanovitve, ki bo združena z blagoslovitvijo novega prapora. V soboto zvečer ob polni 9 uri bo podoknica botru g. notarju Stevo Sinku v Škofji Loki, ob 9 uri pa promena koncert v Stari Loki — nato podoknica botrici g. Francki Wolgemut na Trnju. V nedeljo ob polni 5 uri budnica, ob 9 uri zbirališče gasilskih čet pri gasilnem domu in odhod v dekanjsko cerkev, kjer bo sv. maša za umrle člane starošolskih gasilcev. Med sv. mašo bo igrala kranjska godba. Po molitvah za pokojne člane bo domača četa položila venec, kjer bo govoril

župni starešina g. Lovro Planina. Godba bo zaigrala žalostinko.

Popoldne ob polni 2 uri sprejem botra in botrice in nato pokrovitelja g. bana. Ob polni 3 pete litanije, nato blagoslovitev novega prapora, ki ga bo izvršil g. kanonik Matija Mrak. Po blagoslovitvi bo mimohod čet in končno domača zabava pri Frtunovcu.

Gasilske čete — udeležite se slavlja v Stari Loki, saj je s tem združen tudi župni zlet. Vse prijatelje gasilcev pa prijateljsko vabimo, da s svojo udeležbo povečate slavnost ob jubileju naših gasilcev.

Obiščite razstavo Aero-kluba v gimnaziji

Nedavno ustanovljeni Aero-klub „Naša krila“ v Kranju je zelo marljivo na delu. Mnogo je že od svoje ustanovitve napravil za propagando letalstva v Kranju. Med najbolj vidna propagandna sredstva pa gotovo spada razstava doma izdelanega jadralnega letala in modelov, ki je nastanjena v gimnazijski telovadnici, ter je odprta še v soboto, nedeljo in ponedeljek. Največjo pozornost številnih obiskovalcev pritegne nase jadralno letalo „Kranjci“, katerega so izdelali mlajši člani sekcije Aero-kluba. To letalo bo prestalo svoj krst v najkrajšem času, ko bo odobreno letališče, katerega si je Aero-klub izbral na travniku ob levi strani ceste na Kokrico. Letalo je bilo izdelano do

zadnje podrobnosti doma in predstavlja precej truda, katerega so v delo vložili naši fantje. Posebna tabela na razstavi tudi kaže in pove vse podatke o letalu. Dalje je razstavljenih precej modelov jadralnih letal, razni grafiki, slike s poletov na Blokah, slike in modeli vojnih letal ter razne revije in knjige. Razstava je zelo spretno aranžirana, je zelo poučna in zanimiva, zato zasluži pozornost vsega meščanstva, ne samo mladine. Tuji starejši bodo z obiskom razstave zadovoljni. Poudarjamo, da se posebna vabila niso pošiljala. Prostovoljni prispevki bodo služili za gradnjo novega jadralnega letala.

Delavski obzornik

Orožne vaje in OUZD

Iz „Delavskega zavarovanja“ posnemamo naslednje važno opozorilo vsem članom, ki so bili na orožnih vajah.

„Zakon o zavarovanju delavcev odreja, da članstvo za bolezen vpoklicanega člana ne preneha in da zato obdrži njegova družina, ki jo je vsaj pretežno vzdrževal, pravico do bolniških podpor tudi za čas, ko je član sam na orožnih vajah. Vpoklicani član sam za sebe za časa orožnih vaj nima nobenih pravic iz bolniškega zavarovanja, ima pa pravico, da se zdravi na račun urada za bolezn, ki jih je dobil na orožnih vajah.“

Cas, ki ga je član prebil na orožnih vajah, se šteje v članstvo za starost, onemoglost in smrt le tedaj, če je član do nastopa orožnih vaj bil zavarovan vsaj 50 tednov.

Kljub tem za zavarovanca in njegovo družino ugodnim določilom pa za ves čas orožnih vaj niti članu niti delodajalcu ni treba plačevati zavarovalnih prispevkov.

Vsi uslužbenci, ki so bili vpoklicani na orožne vaje, naj naknadno predložijo uradu na vpogled vojaško knjižico ali potrdilo vojaške komande, iz katerega bo razvidno:

- ime in priimek zavarovanca ter rojstni podatki;
- prvi dan vojne službe;
- zadnji dan vojaške službe;
- število dni vojne službe;
- vojaška edinica (komanda), v kateri je služil.

V interesu delodajalcev kakor delojemalcev pa prosí urad, da vsakega člana, ki je po dokončanih orožnih vajah delo nastopil, z dnem

nastopa dela ponovno prijavi v zavarovanje.

Da pa obvarujemo vse pravice, je treba tako pri prijavi kakor odjavi vselej navesti vzrok odjave in prijave. N. pr. pri odjavi: nastop orožnih vaj, pri prijavi: vrnitev z orožnih vaj.

Zadostuje tudi od občine overovljen prepis, odnosno izpisek iz zgoraj navedenih dokazil, ki naj bo izstavljen po sledečem obrazcu:

Po § 189 zzzd Kat. št. Ime, priimek in naslov delodajalca.

I Z P I S E K

iz vojaške knjižnice, objave, oz. potrdila vojne komande.

Ime in priimek, rojstni podatki obveznika	Orožne vaje od do dni	Vojna edinica	Datum, številka in naziv dokazila

V _____ dne 1940.

Zig in podpis občine:

Vse uradove poslovalnice so dolžne sprejeti taka dokazila in jih poslati uradu zaradi vpisa v osebni list.

Delodajalci pa morejo gornji obrazec tudi sami izpolniti in ga overovljenega po občini poslati tuk. uradu.

Delodajalci naj opozorijo tudi svoje uslužbence, da sami predlagajo uradu po končanih vajah zgoraj navedena dokazila, ker je to tudi v njihovem lastnem interesu. Cas vojaške službe se namreč tudi vračunava v pokojninska leta, čim je vplačanih vsaj 50 tednov prispevkov, tuda le v primeru, da so predložena zgoraj navedena dokazila.

Pritožbe delavcev na OUZD

Še vedno so primeri, ko bolnik — zavarovanec ne ve, kakšno naj bo ravnanje, kadar misli, da mu odredba zdravnika dela krivico. Možni so taki primeri, res pa je tudi, da bolnik največkrat sam greši, ker se ne ravna po odredbah zdravnika. Potem seveda zabavlja na vse strani, valj krivd na zdravnika, samo sam sebi ne očitá ničesar. Dobro je torej, da je vsak zavarovanec — bolnik poučen v sledečem:

K uspešnemu in pravilnemu zdravljenju spada tudi nadpregled bolnika. Vsak nadpregled se navadno opravi v Ljubljani na Okro-

nem uradu, ker so na razpolago tudi specialisti. Nadpregled odredi zdravnik po lastni presoji ali pa tudi na željo in zahtevo bolnika. Ako zdravnik ugodí želji in prošnji bolnika, dasi to po njegovem mnenju ni potrebno, potem mora stroške prevoza k nadpregledu nositi bolnik sam in to vselej takrat, ako je nadpregledujoči zdravnik potrdil mnenje zdravečega zdravnika. Zdravnik ima tudi pravico in dolžnost, da zahtevo ali prošnjo za nadpregled odkloni, ako smatra, da je tako prav. Potrebno pa nadpregledu se pojavi navadno takrat, ko zdravnik bolnika izloči iz staleža. To marsikomu ni všeč, češ da še ni zdrav. Tako nastajajo spori s tekmici, ki z odredbami zdravnika niso zadovoljni. Vedeti pa je, da zdravnik mora ravnati po svoji vesti in po svojem značaju in da osebni razlogi ne morejo in ne smejo narekovati drugačne odločitve. Z nadpregledom pa večkrat še ni dovoljno zaključene postopek za bolnika. Proti izvidu zdravniškega nadpregleda se lahko takoj pritoži v pisarni pristojnega Okrožnega urada in zaprosi za pregled po zdravniški komisiji. Komisijo sestavljajo navadno 2 — 3 zdravnikov in to na sedežu one poslovalnice, kjer je najmanj toliko zdravnikov na razpolago.

O načinu zdravljenja odloča samo zdravnik. Zavarovanec ne more in ne sme odločati. More se pisмено pritožiti na Okrožni urad. Če so podani dokazi o brezbriznem postopku zdravljenja, tedaj bo članu — zavarovancu OUZD — krivica in škoda tudi popravljena.

Slovenski delavski romarski dan

Na Mali Šmaren letos prireja Zveza združenih delavcev romanje svojega organiziranega delavstva. K soudeležbi na romanjih vabi organizacija vse ostalo verno slovensko delavstvo. Po določenem programu bodo tako slovenski delavci, ki jih druží katoliška vera in slovenska narodnost ter skupni stanovski interesi romali v Marijino svetišča in k Marijinim oltarjem.

Na teh romanjih bodo delavci poudarili svojo zvestobo veri očetov, svojo usmerjenost v slovensko narodno skupnost. Ko velik del slovenskega naroda že danes pripada delavskemu stanu, ko se dežela vsako leto bolj industrializira in se narod proletarizira, vstajajo nove razmere, novo čustvovanje in novo hoteenje. Da bi pri svojem delu našli trdnih skupnih smernic za bodoče stanovsko delo, zato bodo delavski romarji molili in se o tem tudi pomenili na svojih božjepotnih zborovanjih.

Organizacija pripravlja devet romarskih božjepotij in devet z božjo potjo združenih versko-organizacijskih zborovanj. Sešli se bodo tako na Vel. Šmaren slovenski delavci na nastopnih božjepotnih krajih:

1. Ljubno pri Brezjah.
2. Šmarna gora.
3. Homec pri Kamniku.
4. Nova Stifra pri Ribnici.
5. Sv. Planina nad Trbovljami.
6. Gora Oljka.
7. Ptujška gora.
8. Jeruzalem.
9. Gorca v Sv. Petru pri Mariboru.

Dosti imamo vzrokov, tako pravi okrožnica organizacije, da k Mariji romamo. Javno bomo izpričali, da se svet brez Boga urediti prav ne da. Preko častne borbe za pravično družbo ne smemo pozabiti zadnjega, višjega namena človekovega. Prosili bomo za nas same, za naše svojce, za slovenski delavski stan, za ves narod. Prosili bomo za izgubljene delavce, da se po milosti vrnejo nazaj k Bogu. Molili bomo, da nam po Marijini priprošnji Bog priznane se preiskušnjo teh nevarnih časov in da po božjem razsvetljenju ob vztrajnem delu prav rastemo v lepšo bodočnost.

Prav je, da se vse verno slovensko delavstvo na Vel. Šmaren pridruži navedenim deveterim romanjem. Zaveden slovenski delavec se bo z veseljem odzval temu organizacijskemu klicu in pohitel k Materi božji z mnogimi preizkušeni tovariši in z njihovimi družinskimi člani, da zase in za nje, za stan in za narod in za njegovo vodstvo izprosi Marijine priprošnje, božje pomoči in lepše bodočnosti.

Vel. Šmaren naj tako zajame lepa organizacijska zamisel in naj slovenski delavski stan, pa tudi njegove prijatelje ta dan združi pri Materi vseh milosti in Kraljici miru.

Tržiškemu obrtništvu

Združenje rokodelskih obrti v Trzinu obvešča člane, da je prejelo novo zalogo poslovnih knjižic za vavence in pomočnike. Interesenti naj se obrnejo do združenja, kjer lahko dobe predpisane poslovne knjižice, če jih še nimajo, seveda imajo vavenci in pomočniki prednost. Vsak naj prinese že takoj s seboj po dve foto. grafiji v veličnosti 4 in pol x 6 cm.

Združenje rokodelskih obrti obvešča svoje članstvo, da se bo vršilo v drugi polovici mesca avgusta t. l. vpisovanje novih vavencev v združenih prostorih gostilne Šter.

Podplat je koža...

Kaj nimamo res še ustrojene čute za lepoto? Ne podplat, še huj! Kaj pa smatrajo ljudje danes za lepoto? Kako, oprostite, gospod urednik, — svinjarijo! Saj jim je samo še do telesnih užtkov! Cisto mirno prenesemo to na 98% vseh ljudi. Tista bora dva odstotka se pa kar zgubita. Bi želeli nekaj primerov. Ne! Celo kopico mestu enega!

*

Dekleta so včasih dejala, kot poje narodna pesem: „Dekleta, bežimo! Fantje gredo!“ Danes pa? „Fantje, bežimo! Dekleta gredo!“ Pojdi po Kranju, pojdi v gozd ali polje, povsod mladih frkelj na pretek. Krilo komaj, da ji pokrije zadnjico, pa se že ozira za fanti. Ne samo to. Čim začuti, da je „zrela“, to je, da ve, česar vedeti ne bi smela, že gre na lov za fanti! Peljal sem se v trdem mraku domov. Sredi polja — na pol gol par. V stožec luči sem ju ujel. Fantu je poganjal pod nosom prvi puh, dekle, bolje je edino pravilno smrklja je najbrže še šoloobvezna. Skozi gozdičke v okolici mesta se pa sploh ne upam! Bi kakega podrl. Star, zrel možakar mi je zadnjič dejal, da je naštel eno nedeljo dopoldne v gozdičku za pokopališčem čez trideset parov. „In ni čudno, če more vse iti po zlu, ko je pa človeštvo danes svinjam podobno!“ Oni je žalostno dejal: Ne pšem rad teh „novic“, tšda, rad, le prerad bi opozoril vsaj koga od merodajnih, da bi kdaj, kdaj poslal koga, da bi malo poduhal po gozdih za pokopališčem...

*

Mlada ženska ejta starega mesta. Ze se ozira za fanti. Ozira se, pa ne izbira, vse, kar nosi hlače, ji je dobro, saj noč je temna! Deklički kratkokrili, zapomnite si pa, da ima noč svojo moč. Kje pa je vaša čast in ponos? Je ta stvar dandanes res tako poceni?

*

Vročje je, kopalna sezona. Po Hujah, Klancu, Straheči dolini in povsod ob Kokri polno Tarzanov. Dobro, če se koplješ, moraš biti v kopalni obleki. Na cesto, pa tudi vaško ne spada golota. Če so te ali če te bodo s koprivami; jim zato poljubi roko in jim pusti, da ti ošvrkajo še hrbet. Si boš namreč zapomnil moralo našega človeka in te bo morda to izmodrilo, ali pa vsaj peklo!

*

Bilo je v gorah. Z razumnim kmetom — veljakom sem sedel v senci in kramljala sva. Kar je prišla po stezi trojica planincev. Dva naprej, tretji z dolgo gofijo za njima: „Ima radio, elektriko, vodovod in pisalni stroj, torej po eni strani tako napreden, po drugi strani pa tako zabit!“ Vročje mi je postalo, vedel sem da govore o mojem tovarišu — veljaku kmetu. „Koga pa mislite?“ je trdo vprašal. — „Neko žensko na Jamniku.“ je bil skrcpan odgovor. „Veste,“ mi je dejal, „zadnjič so se ti prasci slačili pred negoda mi otraci prav do golega, pa jih je moja žena nagnala s kropom. Zato smo pa zabit!“ Planinec, je to vredno planincea?

*

Vsepovsod sam podplat, ostale kože ni...

Obenem opozarja uprava združenja svoje članstvo, da se bo pri vpisovanju strogo držalo predpisa uredbe glede števila vavencev v sorazmerju do števila pomočnikov, ki je stopila v veljavo dne 13. maja 1936.

Radi vpoštevanja uredbe od strani članstva mojstrov ponavljamo, da smejo med obrtne delavnice zaposlene število vavencev sledeče:

- 1 vavencia, ako dela mojster sam ali z enim pomočnikom;
- 2 vavencia, ako ima mojster dva do pet pomočnikov;
- 3 vavencia, ako ima mojster zaposlenih šest do deset pomočnikov;
- 4 vavencia, ako ima mojster zaposlenih več kot deset pomočnikov.

Več kot 4 vavenci ne morejo biti istočasno na učenju pri enem obrtnem obratu. Prosimo, da članstvo to uredbu blagovoli strogo upoštevati. Edino za ključavničarske mojstre velja neka majhna olajšava, katero je izdala kranjska uprava v Ljubljani.

Poslužimo se

»PUTNIKA«

V KRANJU

Vozne karte stanejo točno toliko kot na postaji, dobite jih dan, dva ali več pred odhodom, ako ste zadržani, lahko karto vrnete.

Prujen se podate na pol, pridite na brezplačen posvet

k »PUTNIKA«

**NAJVEČJA
PLANINSKA**

TRŽIČKA

**NA VEL. ŠMAREN
V TRŽIČU**

Tragedija - ali komedija - delavskih Jesenic

Neodvisni, nepodkupljeni, neustrašeni in resnično ljubni si upamo dati igri, ki se prične z današnjim dnem na Jesenicah v režiji KID, pravo ime: Tragedija ali komedija. Uradno se imenuje kulturni festival. Delavci mu pravijo tragedija, drugi gledalci pa komedija.

Treba je priznati, da je maska sijajna. Kdor bere spored „festivala“, zlasti še z uvodi in zaključki, kakor jih pošilja tovarniška propagandna pisarna v svet po svojem in sebi naklonjenem tisku (včasih celo po pomoti v tisku, ki je bliže delavstvu KID nego družbi v vodstvu), — in ni Jeseničan — masko komaj razpozna. Na sporedu so točke, ki resnično spadajo na spored prvovrstnih kulturnih prireditelj. Naši delavci, ki so jim njihova prosvetna društva (ki so jih sami ustanovili in jih ohranili neodvisne od kapitala) dala veliko kulture ter jih izveščala v raznih prosvetnih in športnih disciplinah do vrhunske sposobnosti, bodo tudi pri tej prireditvi pokazali vse pridobljene vrline.

Toda s strašno grenkim občutkom bodo naši kovinarji kazali pri tej prireditvi svoje prvovrstne sposobnosti. Zvonki glasovi naših pevcev bodo vrelji iz krvavega srca. Prvič v svojem življenju bodo peli vesele in okrogle iz žalostne duše. Jokali bi najrajši pa morajo peti. Pesem jih je vedno razveselila: s teškega šihata so šli tako radi v svoj svobodni pevski zbor ter z ubrano melodijo razgnali brunje železarskih strojev, ki je še ostalo v ušesih. Lepa slovenska pesem je spet razveščila tovarniško zjeklenost in so spet postali ljudje: svobodni in čustveni. Tako radi so zapeli sebi in prijateljem v veselje ali uteho. Lepa slovenska pesem jim je vsaj malo olajševala težko gorje, ki jim ga vsako jutro naloži današnji kapitalistični red in ki ga zvečer nihče ne

odvzame. Sedaj pa morajo peti prav temu kapitalističnemu redu! O, to bo! Morajo. Sicer ni nihče naravnost ukazal. Toda napredovanja bodo in odpusti bodo. Le redki so se upali upreti.

Cemu bi omenjali še druge, nepesvske točke? Na primer „kmečko očet“: gospodje, ki bodo nemško med seboj govorili, ko bo šla ta predstava mimo njihovih oči, pač ne bodo vedeli, da je to prikaz najbolj svobodnih prigod iz življenja svobodnega slovenskega kmeta, ki jih je znal ohraniti svobodno celo v dobi nenarodnih graščakov in pljčanih valptov. Delavstvo bo gledalo ta prizor z iskreno željo v srcu, da bi moglo tudi ono živeti svobodno narodno-kulturno življenje, kakor ga živi naš kmet.

Pisatelj „Flavža“ je dobil s festivali in podobnimi prireditvami dovolj snovi za nadaljevanje svoje drame, ki se bo z novimi prizori še bolj spremenila v tragedijo.

Zaradi resničnosti in tudi zaradi dobrega namena, ki ga imamo, ko smo zapisali te žalsne ugotovitve, moramo ugotoviti še nastopno: resnično stanovsko sožitje, ki bi se od časa do časa izražalo tudi v takih družinskih prireditvah, kjer se zbere na primer vsa družina železarjev: lastniki, ravnatelji, obratovodje, mojstri in delavci — prireditelj kakršna je na primer sedanji festival — je lep in hvalevreden. Takega resničnega stanovskega sožitja si delavec iskreno želi. Toda stanovska ureditev pri KID ni nikjer izpeljana. Iz resničnega stanovskega ureditve družabnega življenja se KID po svojem glasilu celo norca dela. Zato je pa prireditelj festivala s stanovskim znamenjem le igra, maska.

Fustite delavcem in nameščencem vsaj kulturno svobodo!

Nekaj zanimivosti o savski cerkvi na Jesenicah

(Dalje)

Vzporedno z oltarjem na desni strani sta v levi ladji oltarja sv. Janeza Nepomuka in sv. Barbare. Ta dva oltarja nimata grobkov z relikvijami svetnikov in zato pri njih ni dovoljno maševati. Vsi stranski oltarji so v strogem enotnem slogu in vsi v istih izmerah. Oltarne mize so kamnite, dočim so na stavki Jeseni z imitacijo groma in rjavega marmorja. Vrednost stranskih oltarjev je predvsem v oltarnih slikah.

Slika oltarja sv. Janeza Nepomuka je slikal slikar Fotočnik (v Ljubljani 1804). Sv. Janez Nepomuk je češki svetnik. Rojen je bil okoli 1350 v Pomuku. Kot duhovnik je živel v Pragi. L. 1393 ga je dal kralj Václav podaljšemu mučenju vreči z mosta v reko Vltavo, ker ni hotel kralju povedati, kaj se je kraljica spovedovala. Nad mestom, kjer je zgnil v valovih, se je prikazalo 5 zvezd (na sliki okoli glave svetnika). Svetnik je slikan klečeč s pogledom na križ, ki ga drži v roki. Njegova molččnost o tem, kaj se je kraljica spovedala, je temeljila na zaupanju v veri v Križanega. Na desni strani je pred klečečim svetnikom na tleh odprta

knjiga svetega pisma s sledečim besedilom: „Jest sim kakor en mutez, kateri svoje vusta ne odpre, inu kateri odgovora v svojih ustih nima. Ali jest sim na tebe, o gospod, zavupal, ti, gospod moj Bog bosh mene ustihal (V Bukvah tih psalmov XXXVII Psal: 14. 15. 16 ver.)“ — Slovenski napis je lep literarni in narodopisni spomin iz te dobe. Kako je prišel češki Nepomučan v savsko cerkev, pa nikakor ni razlagati s kakšnim slovanofilstvom. Sv. Janez Nepomuk je zaščitnik mostov in vobče prehodov čez vode. Na Savi je bil že v davnih časih važen prehod čez reko Savo, ki je vezil bohinjski kot z Jesenicami. Prometa čez most na Savi je bilo nekaj verjetno več nego danes. Se iz novejših časov pa vemo, da je Sava za mostove nevarna. Umljivo je zato, da so jih izročali v varstvo varuhu sv. Janezu Nepomuku. V zvezi s tem oltarjem je v zadnji številki opisana razlaga, kako je prišla v savsko cerkev slika bičanega Zveličarja (posneta po kipa s čevljarskega mostu v Ljubljani), toliko bolj verjetna.

(Konec prihodnjič.)

Drobne novice z Jesenic

Prisiljeno slavlje festivala. Večina delavstva KID je ogorčena nad izrabljanjem kulturnih svoboščin, ki se izvaja pri organizaciji prisiljenega festivala KID. Vendar je delavstvo tako zelo odvisno od KID, da se ne upa ugovarjati in ravnati po svojem prepričanju. Le nekaj delavcev je bilo tako zavednih, da so odklonili sodelovanje. Niti svoji delavci ne upajo izostatiti od prireditve. Bojijo se pač za svoj vsakdanji kruh. Pričakovati je zato, da bo udeležba pri tem slavlju ogromna. Na Slovenskem namreč ni nobenega podjetja, od katerega hi bilo toliko ljudi bolj ali manj odvisnih, kakor KID.

Delavsko romanje. Sedaj je končno določeno, da se bo vršilo delavsko romanje za gorenjski kot v nedeljo dne 8. septembra. Romanje bo v Ljubno. Po vsej Sloveniji so sprejeli predlog centrale ZZD, da bi slovensko delavstvo poromalo letošnjo jesen k Marijinim svetiščem, z največjim odobravanjem. Tudi pri nas na Gorenjskem. Delavski gorenjski kot bo zato priredil dne 8. septembra s tem romanjem veliko versko prireditev. Vsi delavci in vsi svoji ter prijatelji našega delavstva bodo na ta dan pohiteli v Ljubno. Po slavlju v

Ljubnem bodo udeleženci mogli obiskati tudi Brezje.

Počitniška kolonija vajencev in vajenk bo od 15. avgusta dalje v Bohinju. Gospode obrtnike prosi vodstvo kolonij, da ne dela ovir vajencem, ki jih je Okrožni urad in Društvo za varstvo delavske mladine določilo za kolonijo.

Novo počitniško kolonijo jeseniških otrok pošlje naša občina s pomočjo Higienkega zavoda na Dolenjsko v bližino Novega mesta. Letovanja bo deležnih okrog 60 otrok. Odidejo danes (v soboto) ob 10 dopoldne.

Sv. maše pri kakih javnih prireditvah ne more nihče izrabljati na primer v to, da bi s tem dotično prireditev v celoti priporočal. Sv. maša se dovolj ponajvekrat samo radi tega, ker bi sicer mnogi bili brez maše. Cerkev pa radi te maše še ne priporoča celotne prireditve.

Ce „Slovenec“ poroča o festivalu KID in to morda celo v takem tonu, kot bi priporočal, naj bralci vedo, da je prišlo to iz propagandne pisarne KID, ki zna najti pri „Slovencu“ ob odsotnosti vodilnih gospodov čas, da take novice pošlje v svet. Kapitalizem je zvit in se mu posreči, da včasih pod lepo krinko objavi sebi

koristno vest v protikapitalističnem časopisu. Delavstvo naj zato pravično bere vesti in ne zameri „Slovencu“.

Osebnne spremembe se izvajajo na policiji v teh dneh. Tistim, ki odhajajo, izrekamo za-

hvalo za njihovo skrb za red in varnost v našem kraju.

Uradne ure v Hranilnici in posojilnici bodo v poletnem času ob ponedeljkih in četrtekih od 8 — 12 in od 2 — 6 ure.

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Dežurno službo za nujno pomoč članom in svojem OUZD vrši v nedeljo 11. VIII. g. dr. Bežič Josip.

20 letnico mature smo 3. septembra praznovali bivši dijaki kranjske gimnazije. Udeležilo se nas je 17 tovarišev in trije profesorji, gospodje Mirko Kmet, dr. Kotnik in dr. Rus, dočim so se drugi opravičili. Da je prišlo razmeroma malo tovarišev, je vzrok v tem, ker so trije umrli, nekaj jih živi na bivšem Koroškem, nekaj jih pa služi orožne vaje. V praznično razsvetljeni rožnavenski cerkvi nam je bivši katehet dr. Kotnik govoril o smislu življenja, nato pa bral sv. maš. za pokojne tovariše in profesorje. Orglal je tovariš dr. Danilo Svara, kapelnik ljubljanske Opere in komponist „Kleopatre“, tovariš t. j. prof. Vilko Rus pa je pel dr. Kimovčevu nalašč za ta dan prirejeno mašo na dr. Kotnikovo besedilo. Kakor nekdanj v gimnazijski kapeli: dr. Kotnik je dirigiral Svara orglal, Vilko Rus s tovaršiš istega letnika pa je stal v vrsti najodličnejših

Dr. JANKO KALAN ne ordinira do nadaljnjega

pevcev na koru. To srečanje nam je obudilo pietetne spomine na nedelje mladih dni! Čez dan smo si skupno ogledali Kranj, „kraj srečnega“ — včasih za študenta tudi — „nesrečnega imena“, seveda s dodatki subjektivnih doživljajev brezskrbnih let. Prav osebno podrobno pa smo šli v gimnazijska leta nazaj pri večerji v hotelu „Evropa“: doba dvajsetih let je vendar bila za vsakega izmed nas začetek in razplet našega življenjskega poklica. Taki sestanki mož s tako pestrimi položaji v javnem življenju in čim bolj odmaknjeni od mature prijateljstvo počive in zastavljene ideale podkrepe. Zato, če Bog da, se čez 5 let zopet vidimo v gorenjski metropoli, ki se je od naše mature tako presenetljivo lepo razvila.

Namesto venca na krsto blagopojne gospe Ane Rusove je poklonila rodbina Peter Majerjeva zavodu Marjanišče 500 din. Bog povrni!

Največja izbira oblek in plaščev za žoljarje pri Jazbecu v Kranju. - Cene zmerne. Priporoča se ALBIN JAZBEC v KRANJU.

Nesreča pri delu. V torek 6. t. m. se je primerila v tovarni „Intex“ težja nesreča. Težek del stroja je padel dvema delavkama na noge in obe resneje poškodoval. Ena je ostala v domači oskrbi, druga pa je morala iskati pomoči v bolnišnici. Obe sta imeli zmečkanine na nogah, vendar pa, kakor nam je sporočila bolnišnica, tudi druga ni v nevarnosti in je ostala kost v nogi cela. Delavci in zlasti šibkejšje delavke bi morali biti pri težkih delih veliko previdnejši, zakaj tudi pri najtežjih poškodbah so odškodnine, ki jih predpisuje zakon, za življenje premajhne in nezadostne.

Sprejmejo se abonenti

Hotel „Kranjski dvor“ Kranj

Poštno poslopje res pridno grade. Ta tečen so dogradili prvo nadstropje in sedaj postavljajo ostreže. Seveda pa bo še mnogo notranjih del, predno bo dovršeno poslopje v celoti. **Umrli** je po dolgi in težki bolezni ga. Ana Rus, vdova po okrajnem šolskem nadzorniku Vilku Rusu. Pokopali so jo v sredo popoldne na novo pokopališče. Za pokojno gospo žalujeta sinova Vilko, profesor in Marjan, basist dunajske državne opere. Naj pokojnica počiva v miru, žalujoči rodbini naše globoko sožalje!

PRIMSKOVO

Premnogo ljudi se je že z velikim zanimanjem ustavilo pred izlozbi v Kranju, kjer je razstavljenih nekaj dobitkov, ki jih lahko dobite na tomboli, ki bo 15. avgusta ob 3 uri popoldne na Primskovem pred Prosvetnim domom. Se več zanimanja bi bilo, če bi mogli pokazati vse dobitke, ki jih je nad dvesto in so vsi koristni in dragoceni. Sicer pa: Pridite na tombolo, pa boste dobitke ne samo videli ampak katerega izmed njih tudi gotovo zadeli. Sreča vas išče... Seveda si morate kmalu omisliti kaj več tablic, ki so v predprodaji po din 2.50, na dan tombole pa bodo po 3.— din. Navadno je na dan, ko je na Primskovem

„sejem“ ali žegnanje, lepo, vreme. Upamo, da bo tudi letos! Če bo pa slabo vreme, bo tombola naslednjo nedeljo 18. avgusta ob istem času. — Pridite torej v velikem številu!

NAKLO

Zares dragoceni dobitki z ozirom na časovne razmere kakor: **motorno kolo, zaboj sladkorja, kanta laškega olja, srebrni servis** in podobno vzbujajo vedno večjo pozornost na eno največjih podeželskih tombol, ki bo v nedeljo 11. avgusta (vslučaju možno deževnega vremena pa na praznik) popoldne ob 3 uri pred Gasilskim domom. Z razglašanjem srečnosnih števil bo vsakdo zadovoljen, ker bo v obratu megafon.

PREDOSLJE

Sin ustreli očeta. Do pretresljivega dogodka je prišlo v noči od torika na sredo v Dolharjevi družini. Najmlajši sin Tone, ki je med vaščani veljal za mirnega, treznega in pridnega fanta, je iz neznanih vzrokov ustrelil svojega očeta skozi levo uho v glavo, kjer je krogla obtučala. Po storjenem zločinu je odšel v svojo sobo, še enkrat ustrelil in začel klicati na pomoč, češ, da je bil izvršen napad na očeta. Stem je hotel preslepti sovaščane in tudj domače; kmalu pa je začel v protislovje, se nerodno in nevarno izgovarjal ter nehot obrnil pozornost orožnikov nase. Po kratkem zaslisevanju je grozno dejanje priznal. Starega Dolharja je zdravnik dr. Petrič iz Kranja sam s svojim avtom odpeljal v ljubljansko bolnišnico. Toneta so rožniki pridržali v kranjskih zaporih.

TRZIC

Tombola SPD. Priprave za tombolo potekajo v popolno zadovoljstvo podružnice. Tržičanom se moramo tem potom za podporo, ki so nam jo izkazali pri nabiranju dobitkov iskreno zahvaliti. Po veliki večini so se dobro izkazali.

Vsem vzbuja veliko pozornost motorno kolo, posebno seveda prijateljem motociklizma, drugim pa, ker vedo, da ga bodo lahko dobro prodali, če ga jim sreča nakloni. Izložba v Mestnem domu se od dne do dne bolj polni. V njej je videti, da polaga podružnica važnost na to, da pripravi res lepe in vredne dobitke, katerih bo vsakdo vesel.

Vse to ima za posledico, da ljudje radi in hitro segajo po tablicah. V promet jih bo dano omejeno število in je zato prav, da jih vsak čimprej kupi.

Na praznik bo bližnji in daljni okolici omogočeno, da se tombole udeleži. Zveze vlakov so zelo ugodne in bo vsak lahko prav čas prišel in tudi po tomboli prav čas odšel. V Trzic lahko pridete opoldne z avtobusi in v vlakoh ob četrta na dve, zvečer pa gre vlak iz Trziča ob 6. in ob 8., avtobus pa tudi ob 8.

Važno za Kranj in okolice! Tablice za tombolo SPD v Trzicu so naprodaj v trafiki Lampret in Krč. Cena din 3.—.

SKOFJA LOKA

Vlom v glavno trafiko. Ze dalj časa je bilo pred tatovi v našem mestu še dosti miru. V noči od petka na soboto pa je bil izvršen v glavno trafiko, ki je last g. Iga Guzelja, silno predzren vlom. Lokal trafike stoji tik poštnega poslopja in je le nekaj metrov stran nameščena močna obločnica, ki žarko razsvetljuje vso okolico. Vlomilec pa se vsega tega ni ustrašil. V lokal je udrl pri zadnjem oknu. Ker pa ga je ovirala precej močna železna mreža, jo je s poldrugim metrom dolgim lesenim kolcem skrivil toliko, da je mogel skozi in v lokal. Strl je eno izmed stekel na oknu, tako da je lahko okno odprl.

Kakor navaja g. Guzelj, mu je vlomilec odnesel večjo količino slabših vrst cigaret, Drava, Ibar, Zeta, Morava ter tobaka Sava v skupni vrednosti 5.000.— din.

Domačini so vlom zapazili šele zjutraj. Orožniki so bili zato obveščeni šele ob poli osmih. Začeli so takoj z najenergičnejšo preiskavo, a za vlomilecem ni mogoe dobiti nikakih sledov.

Pripomniti moramo, da je vlom izvršil najbrže kak tujec, ker jih prihaja sedaj k nam na tisoče in tisoče, nekaj na delo, nekaj na orožne vaje. Ravno v četrtek je bil izpuščen nekdo, ki je bil že 42. kaznovan.

V takih razmerah je seveda zasledovanje silno težko.

Kam pa gremo? Na Primskovo, kjer bo velika!
15. 8. popoldne tombola s krasnimi dobitki!

KOVOR

Tombola prosv. društva je minula in za današnje čase odlično izpadla. Velike skrbi so nas nadlegovale, kajti stroškov za tako prireditvev je ogromno.

Lepo vreme je privedlo veliko ljudstva in krasen je bil pogled iz odra na to množico. Manjše dobitke, ki jih je bilo nekaj čez 200, so kmalu pobrali. Krasna oprava, šest koles, moka, sladkor, ura in usnje pa so imeli vsakogar. Vse je zanimalo le to, kdo bo prvi. Kmalu nekdo zakliče: „tombola!“ in že priteče sirašen delavec. Prvi je bil in dobil opravo. Drug za drugim so odhajali glavni dobitki, katere so zadelo res le bolj potrebni in jim jih prav zaradi tega iz srca prvoščmo.

Vsi, ki so zadelo, so bili zadovoljni, a mnogi, ki niso, so godrnjali, da tombola ne gre po pravici. Slo je vse po pravici, česar ne sme nihče očitati.

Poleg velikega števila manjših dobitkov je vse glavne dobitke društvo kupilo samo in zanje izdalo ogromno vsoto; veliko pa je bilo seveda darovanih od dobrih ljudi. Moramo pahljati vse, tudi tiste, ki so se izdajali za naše nasprotnike, pa so nam v tem primeru mnogo pomagali. Zato gre vsem darovalcem dobitkov priskrba zahvala.

Po tomboli se je vršila prosta zabava; tudi pri tej je bil obisk zadovoljiv; kajti prodalini potočili smo vse do zadnjega. Umevno je seveda, da jih je nekaj iz navade razgrajalo in mnilo ugodno razpoloženje; med temi je bilo žal opaziti veliko mladine.

Vsem gostom in sodelavcem se še enkrat najlepše zahvalujemo.

VELESOVO

Visok obisk. V petek 26. julija popoldne sta obiskala naš kraj Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga. Domači župnik ju je spremljal v cerkev, da sta si tu ogledala stavbo in znamenite Kresem-Schmidtove slike. Obiskala sta tudi Marijino kapelico za velikim ol. tartinjem in se poklonila starodavn; milostni podobi Matere božje. Župnik jima je izročil knjigo o „Velesovem“, zgodovinski in cerkveni opis. Visoki gost je izrazil željo, da bi morala biti ta cerkev bolj znana širši javnosti, ker vsebuje toliko zgodovinskih znamenitosti in je v umetniškem oziru ena prvih v ljubljanski škofiji.

Ze od nekdanj so prihajali v Velesovo romarji v večjem številu na Veliki Smaren, ob nedeljah med šmarncnimi mašami in na Mali Smaren. V tem času bo na oba praznika in vse nedelje služba božja ob 6 in 10 uri, popoldne ob polni 5 uri govor in litanije Matere božje. Na Mali Smaren popoldne bo pa procesija s starodavnim Marijinim kipom. V tekih h časih ki jih doživljamo, iščimo pomoč pri Mariji, da jo prosimo, naj obvaruje našo domovino vojne nevarnosti in posreduje pri Bogu za skorajšnji pravični mir med narodi!

BESNICA

Kača jo je pičila. Pred dobrim tednom se je napolila 12 letna Angelca Bernik iz Z. Besnice v gozd po borovnice. Ni bila še daleč od doma, pa je že na poti stopila na rjavo kačo, katere deklica ni poznala; kača se ji je pričela ovijati okrog noge in jo pičila skozi nogavico. Iz strahu pred kačo je Angelca pričela teči proti domu in se tako rešila kačjega objema. Ker je deklica pravočasno iskala zdravniško pomoč v Kranju, je sedaj že izven nevarnosti.

Zelo se je mudilo. Pretekli teden je občinski sluga hodil od hiše do hiše, snemal in zamenjal h šne številke in to menda po vseh vaseh v občini.

Namen menjave tablic, oziroma številke je pač bil ta, da se enkrat za vselej napravi vrstni red hišnih števil in tako odpravi nered in raztresenost v tem oziru, kar pa se je obč. slugi le delno posrečilo, ker je nekaj številke res rešenih večnega prepira, zato se pa druge, ki so dosedaj uživale mir, toliko bolj postrani gledajo.

Kdo ima pri vzpostavitvi vrstnega reda hišnih številke kako korist, nihče ne pove. Nekdo je povedal samo toliko, da je bilo zaradi tega ukrepa že nekaj nepotrebnega pisanja in ga bo še.

Razglas

Predstojništvo mestne policije v Kranju poziva vse lastnike motornih vozil, ki posedujejo voznške izkaznice in še niso istih iz katerega koli razloga overovali za leto 1940 in plačali banovnih takse, da to store v roku 14 dni od dneva priobčitve navedenega razglašja.

Proti zamudnikom se bo kazensko postopalo v smislu tarif. post. 100 zak. o taksah.

RAZGLAS

Predstojništvo mestne policije v Kranju poziva vse lastnike biciklov, ki iz katerega koli razloga istih še niso prijavi za leto 1940, da to store v roku 14 dni od dneva priobčitve navedenega razglašja.

Proti zamudnikom se bo kazensko postopalo v smislu tarif. post. 100 zak. o taksah.

RAZGLAS

Tehnični razdelek pri sreskem načelstvu v Kranju razpisuje v skrajšanem roku javno pisemno ponudbeno licitacijo za oddajo vzdrževalnih zgradb na drž. cesti št. 2 za leto 1940-41 in sicer:

- 1.) Dobava 90 kub. m eruptivnega zdroba velikosti 5 do 8 mm med km 671 — 663,5 drž. ceste št. 2 — din 18.000.—
- 2.) Dobava 10.000.— kg emulzije franko postaja Podnart ozir. Naklo po potrebi tehničnega razdelka — din 32.000.—
- 3.) Preložitvev propusta v km 7.914 državne ceste št. 51 — din 7.084.—
- 4.) Preložitvev propusta v km 19.456 državne ceste št. 51 — din 7.675,80

Licitacija se bo vršila v pisarni tehničnega razdelka

dne 22. avgusta 1940 ob 11. uri dopoldne. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na znesek odobrenih proračunov.

Kavcija znaša 10% od preračunanega zneska za naše in 20% za tuje državljane. Kavcija je vložiti pri davčni upravi v Kranju.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo proti povračilu stroškov med uradnimi urami v pisarni tehničnega razdelka.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Kranju dne 7. avgusta 1940.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipca)

Kolesa nova ali rabljena kupite po neverjetno nizkih cenah samo pri tvrki Julij Zevnik, Stražišče.

Vajenica sprejme Hvala Franc, zlatarska delavnica, Kranj, Savski breg 12.

Prodajalca (ali prodajalko) mlajšo moč iz špacerijske stroke, ki je vaje delati s kmeti, pošten in agilen, sprejme zadruga v okolici Kranja. Ponudbe z navedbo referenc poslati pod „Zadruga“ na upravo „Gorenjca“.

Hiša v bližini Kranja z velikim vrtom, kateri ima 150 šadnih dreves, se proda za din 95.000. Naslov v upravi lista.

Učenko za trgovino v Kranju se sprejme. Imeti mora 2 meščanski ali 1 gimnazijo. Naslov v upravi lista.

Pletilja izurjena, dobi stalno službo. Delo dobi tudi na dom. Naslov v upravi.

Prazna soba s posebnim vhodom, je potrebna mirnemu gospodu.

Pult (pušel), 1 okvir za okno, 2 predalni polici, rabljene vreče, različne uteži i. dr., po nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi lista.

Hiša v Kranju več stauovanijska se takoj ugodno proda. Tam se odda s 1. septembrom v najem soba in kuhinja. Naslov v upravi.

Prodaj: Hiša v Kranju za 175.000.— Hiša na Primskovem za 152.000.— V okolici več hš od 40.000.— din naprej. — Več stavbnih parcel. — 100 oralov in 96 hektarjev arondiranega gozda itd. — Trgovec s posestvi L. Robolj v Kranju.

Lipo, javor, bukev itd. v hodičih, deskah kupuje Andr. Cufar, Jesenice.

Klavir prodam za 2000 din. Poizve se v tovarni „Jugobruna“.

Več stavbnih parcel imam v bližini mekarske šole v Čirčičah ob novi banovinski cesti; naprodaj, ki bi jih po zelo ugodni ceni prodal; naslov pove uprava lista.

VINO

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

VSAKOVRSSTNO POHIŠTVO
dobite najceneje
V ZALOZI POHIŠTVA
LIPA
KRAJNJ - Layerjeva ul.

Frantar Rudolf
vodnjakarstvo in
vodna instalacija
Poženk - Cerklje
se priporoča za
vsa v to stroko
spadajoča dela.

Couch zofe, otomane, divane
in vse tapetn-
like izdelke iz-
vršuje točno in
solidno
K. TONEJC
Kranj

Elektrovarjene štedilnike, kakor tudi vse ostala
kjučavničarska dela izvršuje v strokovni izdelavi
R. FLORJANČIČ kjučavničar KRAJNJ

Joža Herfort:

14

SIN ČRNIH GORA

Izza ovinka se je pokazal velik splav: „Ta bo naš.“ je dejal Marko. Poznal je možaka, ki je krmaril in kmalu so se vsi trije zaupali njegovim izkušenim rokam.

Rečna struga se je vila skozi sotesko skal in sten, voda je bila zdaj vsa peneča, divja, ko jo je utesnila soteska, zdaj mirna, ko so se stene in skale razširile in je imela prosto pot. Stene so bile mestoma gole, vse razdrapano, le tu pa tam se je boril z vetrom za boren prostor kriv bor. Višje so stale mogočne hoje in jelke, prav kot bi rastle na skalnih pragovih. Samo ozek pas jih je bil. Nad njimi so bili pravi skalni gradovi, ki so v svoji sivočrni mrki barvi stali kot mogočne, neosvojljive trdnjave in nad njimi siva stena oblakov in megla. Gore nad jezerom so se zavile v plašč megle. Mirno, tiho je bilo v gorah. Le voda je enakomerno šumela in zdaj zdaj je udarilo veslo ali krmilo ob skalo ali zadelo ob splav.

Fred je z zanimanjem in radovedno opazoval krasno prirodo. Marko in Alina sta tiho sedela. Le od časa do časa je dekle vprašalo splavarja ali Marka po imenu pritoka, ki se je peneč in hrumeč izlival v rečico.

Proti poldnevju se je soteska razširila, odprla, zelenje ob in po skalah je postalo bujnejše, tok vodja zloznejši in mirnejši. Ob mali ravni so se poslovali od krmarja-splavarja, šli skozi gost jelov gozd in prišli do Markovega doma, ki je stal v bregu nad cesto, kot da bi se hotela

hišica zavarovati pred prometom in prahom ceste, ki je tekla pod hišo, tekla v širni svet.

Na večer so se poslovali pod noč sta Alma in Fred odšla, vlak ju je z žarečimi očmi odpeljal, odpeljal je Marku orla. Dolgo je še zrl za železnim vozom, ki je bruhal iskre, potem pa, ko je zginila bela rutica v Alminih rokah, otožno zamahnil z roko in pozdravil njo in orliča, dvoje nedolžnih in neizkušenih bitij, ki sta bili v njegovih lepih gorah in sta odšli v mesto.

*

Marku se je umikal spanec. Zvedrilo se je in spet so sijale zvezde. Nemirno se je premeval po postelji in kot v bolečinah stokal. Zjutraj je neprespan in nespočit vstal.

„Sinko, kaj ti je, bolan si!“ mu je nežno in zaskrbljeno dejala mati.

„Nič mi ni, le slabe volje sem!“ je rezko odvrnil.

Hodil je nekaj časa po sobi, zazrl se skozi okno proti skalnemu vrhu, za katerim so gnezdili orli, se naglo zasukal in dejal materi:

„Spet grem v gore!“

„Cemu, sinko moj, ostani, saj si bolan in nesreča nikdar ne počiva!“

„Ne, ne mati, do večera bom doma, moram iti. Gledat grem, če je orlovski par še zdrav in potem se vrnem.“ Mati je pokorno molčala, dobro vedoč, da bi bilo vsako prigovarjanje zaman. Malo brašna v torbo, daljnogled, cepin in puško na ramo in že se je zubil v gozdu. Tako je bil Marko včasih nagel. Mati je dejala, da je nepreračunljiv.

Urno je hodil, nič ni videl, ni čul ptiček, ki so pele, ni videl pisanih rožnih trat, le ko je prešel sotesko, se je uzrl po globeli, ki jo je rezala voda in zagledal v daljo, v smer, kjer je daleč daleč za grčiči ležalo mesto. Niti sam ni vedel, kdaj je bil na sedlu, kjer so šotorili. Tu je spet postal, potem pa šel po pobočju navzgor, da je prišel do jezera. Sedel je ves upehan, potem je pa gledal in pregledoval Smrtno peč. Mrtva-

ško tiho je bilo. Niti ni zajecal veter, ni zavrcutnila ptica ali se zadrla planinska kavka. Šel je na rob, da je videl globoko doli vse skalno pobočje, komaj dostopno. Kot razorana njiva, vsa posuta z ostrimi razmetanimi skalami, le tu in tam je med njimi rasteš šop trave in usihal v poletni vročini. Vse je bilo mrtvo, negibno. Skale črnkaste, trave orumenele, še nebo, ono planinsko nebo je bilo kot mrtvo, brez oblaka. Veter je zaspal v soparici. Kot bi stal na pokopališču, na kraju mrtvih, se je zdelo Marku, kar je zakrožil orol in se spustil nizko doli na skalo, ki je za spoznanje višje molela iz skalnega pobočja. Marko je dvignil daljnogled in uzrl orla. Poleg njega je sedela na skali orlica s povešano perotjo. Postalo mu je vroče, kri mu je divje zaplala po telesu. Torej je Fred vendarle obstrelil orlico. Naglo se je jel spuščati navzdol, varno preskakovaje skale in iskaje kritja, da ni plašil orlov. Kmalu je bil orlici le še na pol streljaja. Postal je in pogledal z daljnogledom. Prestreljeno, zlomljeno perot je imela! Naglo je šel proti njej. Niti skočila ni, ali skušala odleteti. Vedela je že, da ji je krilo zlomljeno, da ne more več v večno lepe sinje višave, da ne more, ona orlica več v svoje kraljestvo. Samo dolg zategli kiii... to je bilo vse.

Marko jo je skušal pogladiti, kmalu se mu je posrečilo. Oziral se je zdaj po orlu samem, kje krmari in plove, toda vedel je, da ga orol ne bo napadel; bolj je poznal orle kot smeli, a vendarle boječji Fred: zdaj po kaki planinski kavki, da bi poskusil orlico nakrmiti. Šel je na plitev rob in res spodil črno bledorumenokluno ptico in puške vajena roka jo je sestrelila. Urno je šel z mrtvo ptico k ranjeni orlici, razkosal z nožem drobno telesee in pital orlico, kakaj sama ni hotela jesti. Mislil je in spet premišljal. Kmalu si je bil na jasnem, da mora z orlico na dom, da ji pozdravi perot in da vrne orlu družico, da vrne Smrtni peč stanovalec, domačim goram pa ponos in okras.

(Dalje prihodnjič.)